

Най-видающият плодовит писател е *Симе Матавул* (1852—1908), родом от Шибеника в Далмация, преселил се в Бялград, гдето всецяло се отдава на литературна дейност. Разказите из крайбрежния живот на Катара му се отдават твърде много. За читателя те са цяла наслада. Тук Матавул е ненадминат. Читателя унесен слуша шумящото море, което с неудържима сила зове чедата на Далмация към всички краища на света. Матавул е сжщински художник и реалист. Юношеските му впечатления оставили в поетическата му душа следи по-силни от тия добити в Бялград. Наистина Бялград му дава доста материал за разкази, в които личи тжнкия и зрял наблюдател, но Матавул е по-естествен в своите крайбрежни картини. Той обладава всестрано образование и обича да се влжбява в душата на примитивните хора, да открива в нея нови загадки, които той като художник, разкрива с ярки и силни черти. Негова най добжр роман „Баконья фра Брне“ е из манастирския живот. В „Ускок“ героят е чешки офицер. Гори, планини и море по допадат на негова талант от колкото бедните белградски студенти, непризваните офицери и свега на махаленките.

Янко Веселинович (1862—1905) придобива известност, като познавач на селската душа. От там той изнася типове, които приковават вниманието и интереса на читателя. Отделни негови разкази представляват своего рода психологески студии из душевния живот на сржбския народ. По някога поличава и идеализация. В изобразяване на подробностите той е по-голям майстор от колкото в построение на плана, особено в големите романи. От всичко най му се отдава описание на селенина от Мачви, покрайнина между Дрина и Сава. Там той умира в 1905 г. Той е сжщински сжрбйн в своите селски разкази, забележителен психолог на сржбския селенйн. Той е под голямото влияние на руските писатели. В романа си „Юнак наших дана“ той пише: „Руските писатели ни са твърде близки; особено тези от тях, които описват малоруския живот, като Гогол, Марко Вовчек, Федькович“.

Стефан Сремац (1855—1906) в начало историк, но сжс поетически дарования, разработва с голяма любов в стар, своеобразен стил старинни предания и легенди. Неговите историческй разкази могат да бждат забравени, но него ще помнят, като тжнк познавач на сржбския народ. Той е живял джлги години в Ниш и Банат. Разказите му са подплатени с мек хумор, и са предадени в разговорна форма анегдотите. Силно впечатление прави местния колорит и дивно кржшния език. Разказжт му „юкова слава“, в който с обикновена простота и твърде весело е описан добродушния стопанин, празнувайкй рожден ден с широко гостоприемство до